

Karin Mååg

“Ibland gick de bara inte att rätta”

Göteborgs Univeritet

Högskolan för Design och Konsthantverk,

Konsthantverk avancerad nivå 2011

Handledare: Chris Vicini

Professor: Morten Löbner Espersen

Innehållsförteckning

Inledning	sid. 5
Bakgrund	sid. 7
Inspiration	sid. 9
Processen	sid. 11
Avsaknaden av Färg	sid. 13
Fågel Begravingen	sid. 14
Sammanfattning	sid. 17
Källförteckning	sid. 21

Inledning

Jag föddes i den lilla staden Falun belägen tjugofem mil norr om Sveriges huvudstad. Någon och en mil utanför Falun bodde jag, i byn Karlsbyn. Här spenderade jag dagarna hos mormor och morfar och lär mig spela Svarta Maja och att pölsa är gott. År senare gör jag ett examensarbete i Göteborg. Det handlar om pölsa, Svarta Maja och om att växa upp.

Jag vill dela en känsla med dig, en historia som jag tror att du känner igen. Jag vill göra dig uppmärksam på vad du en gång gjorde, vad du en gång kände.
Kan vi mötas och känna samma sak... igen.

Bakgrund

När jag var liten så ville jag bli författare, nu för tiden vill jag illustrera.

Jag har alltid arbetat med att försöka berätta och förmedla en historia om jag så arbetat med teckning eller lera. Mina keramiska verk är ofta baserade på en känsla eller en händelse som jag vill uppmärksamma och ge ljus till. I det här arbetet har jag fokuserat på de känslor och upplevelser man som liten kan stöta på när man växer upp med fokusering på de förvirrade känslorna och sorg.

Dessa ämnen har bearbetats och ältats i alla tider inom konsten och många gånger känns ämnena både banala och tjatiga. Med rädslan för att bli både tjatig och banal ville jag ändå gestalta historierna och illustrera dem i lera.

En fråga i mitt arbete har varit, Hur tydlig måste man vara för att lyckas förmedla en historia men också hur tydlig vill man vara i sitt berättande. Vart går gränsen mellan personligt och privat. Jag vill vara så tydlig som jag bara kan i mitt berättande men också så inbjudande som jag bara kan. Med inbjudande menar jag att ge åskådaren en tydlig väg in i arbetet. Jag valde att utforska ”tydligheten” genom att ta in text i mina arbeten. Jag har arbetat med mina verk som om de vore tredimensionella illustrationer en längre tid och ville nu se om jag kunde författa en text som kunde förstärka det keramiska verket och föra det vidare istället för att behålla historien/texten enbart för mig själv och då endast som utgångspunkt för arbetet. Att omvandla de privata berättelserna till något som andra kan läsa och förstå blev en stor utmaning. Det var väl av en anledning som jag valde bort att bli författare som liten. Endast en av de fyra keramiska scenerna fick en text under det här arbetet och de fick alla gå under samma titel då jag inte kände mig bekväm med någon av de andra titlar eller texter jag jobbat med under projektet.

Pattie Chalmers

Tove Jansson

Barnaby Barford "Does that mean we're not getting any presents?"

Klara Kristalova

Inspiration

Titel och text.

Mitt fokus på text i det här arbetet grundar sig i mitt intresse för serier och barnböcker. Text och bild tillsammans är något jag alltid tyckt mycket om. Barnböckerna med mycket bilder och sina moraliska eller åtminstone tydliga berättelser. Serierna, ofta humoristiska och behandlande vardagliga ting ger mig ofta en knytnäve rakt i magen. Det är det korta och direkta språket tillsammans med bild som tilltalar mig.

Tove Jansson, stark och genomtränande.

Tove Janssons sätt att berätta föder min lust. Hennes berättelser är inte alltid tydliga och heller inte särskilt moraliska alla gånger, de bara är. Hon har ett vackert och melankoliskt sätt att förmedla sina berättelser på och jag älskar det. Någonstans där i hennes mörka skogar, djupa fjordar och berättelser om Fillifonkan och Snusmumriken har jag byggt upp min bildvärld. Genomträngande gulliga varelser med en tyngd som är svår att sätta fingret på.

Keramisk inspiration.

Berättar tekniskt finns det några keramiker som jag tittat extra mycket på under det här arbetet. Det är Klara Kristalovas (Sverige) mörka och melankoliska bildvärld som drar mina blickar till sig. Hennes verk ber inte om ursäkt för sig, de är påträngande men bjuder också in till tolkning och utveckling av berättelsen för åskådaren. En annan konstnär jag tittat mycket på är Pattie Chalmers (USA). Hon arbetar med att förmedla en historia och människornas känslor står i fokus. Ingen av dessa två arbetar särskilt mycket med text i sina arbeten men deras formspråk tilltalar mig. Barnaby Barford (England) arbetar mycket medvetet med sina titlar till sina verk och ger åskådaren en tydlig väg in i hans arbete. Ännu har jag inte sett synlig text som kombineras med keramiken från någon av dessa keramiker men jag väntar tålmodigt.

Lera på tork i verkstaden.

Framtagning av ansikte på ett av barnen.

Test av engober.

Test av engober.

Processen

I projektet har jag försökt att jobba med bild och text samtidigt för att se vad som händer med det keramiska verket. Samtidigt har jag testat att utgå från en lös berättelse/historia som inte finns nedskriven och inte har några ”klara” ord för att se vad skillnaden i uttryck blir.

Jag modellerar upp figurerna i lergodslera. Genom att rulla långa korvar och sedan modellera dem samman har jag tillverkat figurerna. Den tekniken fungerar bra för mig och jag har jobbat upp ett bra tempo. Det som har legat i centrum av mitt arbete har varit uttrycken i kropparna hos figurerna. Jag har testat att jobba med engober och påglasyrer men kunde inte hitta en palett som passade mig och det slutade med att jag tog bort all färg som jag använt mig av. Nu är arbetet helt utan färg och jag jobbar bara med lerbärgerna. Två olika lergodslerar, en svart och en röd har blandats för att få fram den färg jag velat ha.

30% svart lergodslera

70% röd lergodslera (Höjslev)

Leran har också förstärkts med syntetiskt fiber (cem fiber) för att ge stabilitet under modelleringen. Fibern bränns sedan bort i ugnen och kvar blir bara lermaterialet. De flesta figurerna jag gjort är inte brända högre än i skröj temperatur C950.

Avsaknaden av färg

När jag tecknar använder jag bara blyerts eller en svart penna och i det keramiska arbetet ville jag använda mig av samma enkelhet. Det är enkelheten i materialet som är betydelsefullt för mig i leran.

Det finns en känsla av dröm och oklar tanke i verket när det får ha samma färg rakt igenom anser jag och därför valde jag att ta bort så mycket färg som möjligt i arbetet.

Några pjäser i arbetet har dock fått både färg och glasyr, detta för att understryka att de befinner sig i en annan värld (drömvärld) än de lergodsfärgade figurerna.

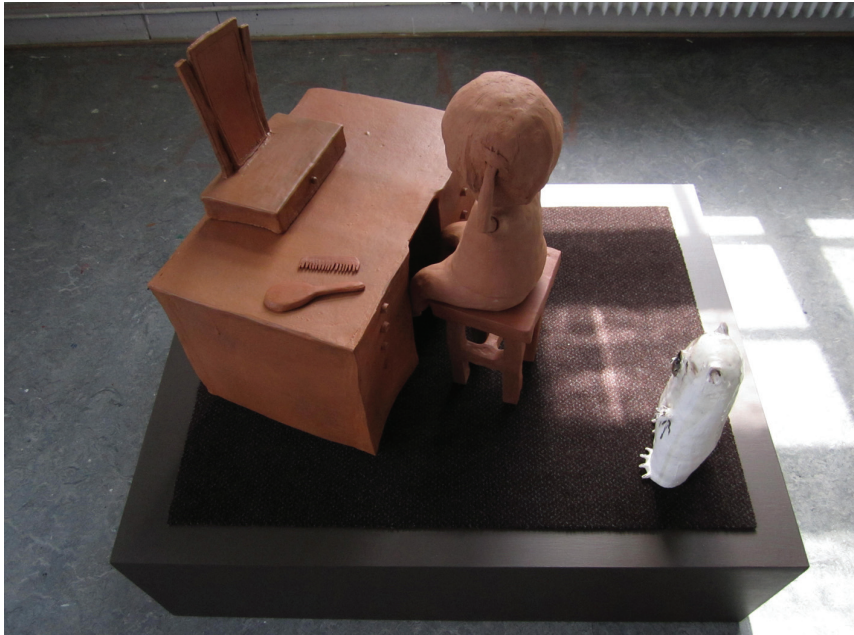
Texten till scenen innehållande begravningen av en fågel.

”Ibland gick de bara inte att rädda”

Ibland gick de bara inte att rädda, fåglarna som flög in i vardagsrumsfönstret. Då var det åter dags att överlämna en av guds varelser till himmelen.

När dunsen hördes mot fönstret visste vi barn precis vad som hade hänt, vi visste vad som väntade oss när skor och jacka kommit på. Där ute i vårgult gräs låg en skogsfågel på marken, orörlig. Ögonen flackade fram och tillbaka. Några förtvivalade minuters kamp, så dog den och var borta. Någon tog fågeln i famn och vi begav oss till den del av trädgården som vigts de döda djuren till. Här vilade möss och fåglar som katten tagit. Katten som dog av ålder och en kanin som räven tog. Med fågeln vilande i gräset börjar förberedelserna. Kors tillverkas. Grop grävas i den kompakta jorden. Blommor plockas. Sen kom orden, orden då vi bad om förlåtelse för att vi hade ett så stort vardagsrumsfönster.

"Bland gick de bara inte att rädda"
Bland gick de bara inte att rädda, fåglarna som flög in i vardagsrumsfönstret.
Då var det åter dags att överlämna en av guds värelser till himmelen. När dimsen hördes mot fönstret
visste vi barn precis vad som hade hänt - vi visste vad som väntade oss när skor och jacka kommit på.
Där ute i värgult gräs låg en skogsägeln på marken, orörlig. Ögonen fläckade fram och tillbaka.
Några förtyvlade minuters kamp, så dog den och var borta. Någon tog fågelns i famn och vi begav oss
till den del av trädgården som vigts de döda djuren till. Här vilade möss och fåglar som katten tagit.
Katten som dog av ålder och en kamin som räven tog. Med fågelns vilande i gräset börjar förberedelserna.
Kors tillverkas. Grop grävas i den kompakta jorden. Blommor plockas. Sen kom orden.
orden då vi bad om förlåtelse för att vi hade ett så stort vardagsrumsfönster.

Bilder från examinationen.

Sammanfattning

Jag har i mitt arbete utgått ifrån olika händelser för att skapa mina scener. Scenerna är mycket allmänmänskliga och behandlar ämnen som vi alla stöter på i livet. Jag försöker förmedla en känsla genom mitt sätt att hantera och forma lera men har också arbetat med text för att se vad det kan leda mig i min berättarteknik. Texten har varit central för mig och jag har funderat mycket på vad den kan göra för ett verk. Jag ville ge åskådaren en fin och tydlig väg in i arbetet genom att addera text till verken. Detta visade sig vara svårare än jag trott och texten blev min plågoande under arbetet, en plågoande som jag så väldigt gärna ville bli vän med. Till slut fick jag koncentrera mig på en utav de keramiska scenerna. Jag författade endast en text i stället för att arbeta parallellt med texter och titlar till alla scener jag jobbade med. Koncentrationen lades på den scen som jag arbetat längst med, den som föreställer begravningen av en fågel. Den här scenen hade en titel redan innan arbetets start "Ibland gick de bara inte att rädda" och jag hade en mycket tydlig bild av vad jag ville förmedla med scenen, upptäckten om livet, döden och sorgen men också skulden som man ibland tar på sig för saker man inte kan rå för. I scenen med begravningen ber barnen om förlåtelse för att deras hus har ett så stort vardagsrumsfönster som tagit fågelns liv. Jag tror att min egen tydlighet inför scenen gjorde skrivandet enklare. De andra scenerna har jag inte utvecklat så mycket som fågelbegravnings scenen. De scenerna fick till slut ingen text och heller ingen titel som jag hade tänkt från början. Jag vet att jag har en lång arbetsprocess för att hitta rätt i mitt arbete och vill gå många varv med mina saker innan jag känner mig tillfreds. Antagligen föll mina planer på att jag inte hunnit beakta alla scenerna tillräckligt. Alla verken fick presenteras tillsammans under samma titel under examinationen. Responsen från opponenter och de som sett mina verk har varit att texten kan vara lite för mycket. Att man som åskådare nästan blir skriven på näsan. Opponenterna var överens om att texten borde kortas ner till endast den sista meningen "...och så kom orden, orden då vi bad om förlåtelse för att vi hade ett så stort vardagsrumsfönster." för att ge en större effekt till verket. Jag känner samma sak i den frågan. En kortare men starkare mening lockar ofta mig som åskådare mer än något som nästan förklarar vad jag ser. En längre text kan få fungera som en hjälp för mig själv i arbetet men kanske inte ska presenteras tillsammans med verket alla gånger. Avsaknaden av färg såg jag från början som något som kunde vilseleda människor och få dem att koncentrera sig mer på färg och materialval än av själva bilden jag vill förmedla. Nu ser jag inte längre det problemet och åskådare koncentrerar sig inte särskilt mycket eller inte alls på valet av det röda oglaserade lergodset som färg. Jag har känt mig fascinerad och inspirerad i det här arbetet och vill fortsätta där jag slutade innan examinationen med att utveckla och förtydliga mitt språk i lera. Jag har misslyckats med några av de mål jag satte upp för mig själv i början av projektet men har också lärt mig så mycket mer än jag någonsin trott var möjligt under en så kort tid av arbete i lera. Jag har lärt mig att lita på mitt öga och mina idéer och att gå hela vägen, det finns nämligen inget annat sätt att nå sina mål och få se sin vision.

Flickan med hårborsten. ca 60 cm hög.

Speldosa i färg. ca 20 x 12 cm

Närbild ansikte, begravningen

Källförteckning:

Bilder av andra personers verk är hämtade ifrån:

Bild av Tove Jansson från boken ”Sent i November”, heartpicturebook.blogspot.com

Bild på Pattie Chalmers verk är tagen från, www.pattiechalmers.com

Bild på Barnaby Barfords verk är tagen från, www.banabybarford.co.uk

Bild av Klara Kristalovas verk är tagen från, collectorofechoes.wordpress.com

